

ODPIS

**Uchwały Nr 75 / VIII / 2017
Zarządu Głównego Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej
podjętej w dniu 21.08.2017 r.**

**w sprawie zaopiniowania projektu Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem
osoby fizycznej**

§ 1

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP w związku z otrzymanym od Ministra Rozwoju i Finansów (dalej „Projektodawca”), w dniu 19 lipca 2017 roku, pismem w sprawie wyrażenia opinii o projekcie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (dalej „Ustawa”) **postanawia** zgłosić poniższe uwagi do przesłanego projektu, ograniczając je do treści Ustawy obejmującej artykuły od 1 - 40 oraz zmian w przepisach dotychczasowych, wprowadzanych treścią art. 47 cytowanego projektu Ustawy tj. przepisu obejmującego zmiany Ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie.

1) Zmiany odnośnie powołania zarządcy sukcesyjnego

Przedsiębiorca może być zainteresowany wskazaniem osoby, która ma być zarządcą sukcesyjnym, jednakże za życia nie chciałby ujawniać swej woli na przykład z przyczyn rodzinnych. Uzasadnione jest zatem stworzenie mechanizmu, który pozwoliłby przedsiębiorcy powołać zarządcę sukcesyjnego w sposób niebudzący wątpliwości, ale i zarazem w sposób, który pozwoliłby tej decyzji nie ujawnić za jego życia.

Najbardziej właściwą konstrukcją prawną w takich przypadkach jest możliwość powołania zarządcy sukcesyjnego w testamencie, zwłaszcza, że Ustawa przewiduje również możliwość pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego przez wykonawcę testamentu. Mając na względzie przyjętą w Ustawie konstrukcję, że powołanie zarządcy sukcesyjnego po śmierci spadkodawcy wymaga formy aktu notarialnego, testament wywołujący przecież skutki z chwilą śmierci spadkodawcy, również powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego. Zgodnie z art. 80 § 3 pr. not. notariusz obowiązany jest udzielać stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej. Stanowi to gwarancję, że rozrządzenie testamentowe dotyczące powołania zarządcy sukcesyjnego będzie dokonywane w sposób świadomy i przemyślany.

Forma aktu notarialnego, zgodnie z art. 981¹ k.c., jest wymagana przy zapisie windykacyjnym, a zatem powiązanie formy testamentu z treścią rozrządzeń testamentowych obowiązuje już w polskim prawie spadkowym. Jednocześnie nie stanowi to zbytniego sformalizowania, gdyż odwołanie testamentu notarialnego nie wymaga już formy aktu notarialnego, ale może nastąpić w każdym testamencie, w tym również w testamencie holograficznym lub ustnym.

Osoba powołana przez spadkodawcę w testamencie jako zarządca sukcesyjny powinna złożyć oświadczenie o przyjęciu praw i obowiązków zarządcy do protokołu notarialnego. Odesłanie do art. 92b § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie nie tylko reguluje kwestię wymogów formalnych takiego protokołu, ale przede wszystkim gwarantuje kontrolę notariusza czy na dzień otwarcia spadku osoba powołana jako zarządca sukcesyjny spełnia wymogi określone w art. 9 Ustawy. Ponadto notariusz dokona zgłoszenia do CEIDG.

Z powyższych względów ZG SNRP proponuje przyjęcie poniższych zmian w tym zakresie:

W art. 10 ust. 2 pkt 2 Ustawy nadać poniższe brzmienie:

„2) dokonania wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego – w przypadkach, o których mowa w art. 11 ust. 4 i art. 12.

W art. 11 po ust. 3 dodać ust. 4 i 5 o poniższym brzmieniu:

„4. Przedsiębiorca w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego może wyznaczyć zarządcę sukcesyjnego do sprawowania zarządu przedsiębiorstwem wchodzącym w skład spadku albo stanowiącym przedmiot zapisu windykacyjnego. Osoba powołana w testamencie jako zarządca sukcesyjny składa przed notariuszem do protokołu oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyjęcie funkcji zarządcy sukcesyjnego. Do protokołu spisanego przez notariusza art. 92b § 2 Ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie stosuje się odpowiednio.

5. Informację o zgodzie zarządcy sukcesyjnego notariusz zgłasza do CEIDG, nie później niż w następnym dniu roboczym po wyrażeniu zgody przez zarządcę sukcesyjnego, za pośrednictwem formularza elektronicznego dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG, systemu informatycznego.

6. Jeżeli przedsiębiorca nie złożył wniosku o wpis do CEIDG zarządcy sukcesyjnego albo zastrzeżenia, o których mowa w ust. 3, albo nie powołał zarządcy sukcesyjnego w testamencie zgodnie z ust. 4, po śmierci przedsiębiorcy zarząd sukcesyjny może zostać ustanowiony wyłącznie w wyniku powołania zarządcy sukcesyjnego na podstawie art. 12.”

Jednocześnie ZG SNRP zwraca uwagę, że w Ustawie nie przewidziano, żadnego mechanizmu kontroli określonych w art. 9 wymogów stawianych osobie zarządcy sukcesyjnego w przypadku jej powołania przez przedsiębiorcę w trybie art. 11 ust. 2. Pomiędzy powołaniem

zarządcy w trybie art. 11 ust. 2 Ustawy a śmiercią przedsiębiorcy może upłynąć znaczny okres czasu, w którym osoba powołana na zarządcę przestanie spełniać wymagania określone w art. 9 ust. 2 ,3 i 4. Zasadnym jest wprowadzenie mechanizmu kontroli takich okoliczności oraz określenia skutków prawnych w przypadku gdy osoba wpisana do CEIDG utraciła „zdolność” do pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego.

2) Zmiana w art. 12 Ustawy

W art. 12 po ust. 1 dodać ust. 2 o poniższej treści:

„2. Wyrażenie zgody przez przedstawiciela ustawowego spadkobiercy nie posiadającego pełnej zdolności do czynności prawnych nie wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego.”

a dotychczasowym ust. 2, 3, 4 nadać odpowiednio numery 3, 4, 5.

Uprawnienie do powołania zarządcy sukcesyjnego ma przysługiwać osobom uprawnionym przez okres dwóch miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy. W praktyce często występują sytuacje gdy spadkobiercami stają się osoby nieposiadające pełnej zdolności do czynności prawnych (w praktyce obrotu będą to najczęściej małoletnie dzieci, względnie osoby całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnione).

Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stanowią, że przedstawiciele ustawowi takich osób nie mogą dokonywać czynności przekraczających zwykły zarząd bez zezwolenia sądu opiekuńczego (por. art. 101 § 3, art. 156, art. 175). Wykładnia, że zgoda przedstawiciela ustawowego spadkobiercy nie posiadającego pełnej zdolności do czynności prawnych na powołanie albo odwołanie zarządcy sukcesyjnego jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu, a tym samym wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego wyłączyłaby w praktyce możliwość ustanowienia zarządcy sukcesyjnego. Czas oczekiwania na uzyskanie prawomocnego zezwolenia sądu to w praktyce średnio okres od 10 tygodni do 6 miesięcy. Tym samym we wskazanych przypadkach powołanie względnie odwołanie zarządcy sukcesyjnego byłoby niemożliwe. Samo powołanie lub odwołanie zarządcy sukcesyjnego nie narusza co do zasady interesu spadkobiercy nieposiadającego pełnej zdolności do czynności prawnych. Stąd kontrola sądu opiekuńczego w tym zakresie jest zbyteczna. W celu rozwiania wszelkich wątpliwości co do wykładni art. 101 § 3, art. 156, art. 175 kro proponowany przepis art. 12 ust. 2.

Zezwolenie sądu opiekuńczego pozostanie natomiast wymagane w przypadku zgody na dokonanie przez zarządcę sukcesyjnego czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu stosownie do art. 14 ust. 2 Ustawy.

3) Zmiana w art. 16 Ustawy

W art. 16 ust.2 nadać poniższe brzmienie:

„2. Zarządca sukcesyjny może ustanowić pełnomocnika lub pełnomocników.”

Po ust. 2 dostać ust. 3 o poniższym brzmieniu:

„3. Pełnomocnictwa wygasają z chwilą wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.”

Pełnomocnictwa udzielone przez zarządcę sukcesyjnego nie powinny trwać dłużej niż sam zarząd sukcesyjny. Uzasadniona jest zatem proponowana zmiana art. 16.

4) Zmiana w art. 20 ust. 1 pkt 2 Ustawy

W art. 20 ust. 1 pkt 2 nadać poniższe brzmienie:

„2) z upływem miesiąca od dnia, w którym postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub stwierdzeniu nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego stało się prawomocne albo zarejestrowany został akt poświadczenia dziedziczenia, albo wydane zostało europejskie poświadczenie spadkowe, jeżeli spadek nabył jeden spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości;”

Proponowana zmiana stanowi uzupełnienie przepisu o przypadek gdy sąd wydając postanowienie częściowe w trybie art. 677 § 3 kpc stwierdzi nabycie całości przedsiębiorstwa w spadku przez jednego zapisobiercę windykacyjnego oraz korektę odwołującą się do zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, gdyż tylko wówczas ma on skutki prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (por. art. 95j pr. not.), a ponadto uzupełnienie przepisu o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego.

5) Zmiana w art. 20 ust. 3 Ustawy:

W art. 20 ust. 3 nadać poniższe brzmienie:

Sąd lub notariusz zgłasza do CEIDG:

- 1) odwołanie zarządcy sukcesyjnego,
- 2) rezygnację z funkcji zarządcy sukcesyjnego,
- 3) śmierć zarządcy sukcesyjnego,
- 4) utratę przez zarządcę sukcesyjnego pełnej zdolności do czynności prawnych,
- 5) prawomocne orzeczenie wobec zarządcy sukcesyjnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej lub pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego,
- 6) prawomocne stwierdzenie nabycia spadku lub stwierdzenie nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego albo zarejestrowanie aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego – jeżeli spadek nabył jeden spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości,
- 7) nabycie od pierwotnego następcy prawnego lub małżonka przedsiębiorcy przedsiębiorstwa w spadku przez jedną osobę,
- 8) ogłoszenie upadłości,

- 9) dokonanie działu spadku obejmującego przedsiębiorstwo w spadku,
- 10) przedłużenie okresu zarządu sukcesyjnego.”

Proponowana zmiana merytorycznie stanowi uzupełnienie przepisu analogicznie jak w art. 20 ust. 1 pkt 2 powyżej oraz stanowi zmianę redakcyjną poprawiającą przejrzystość przepisu.

6) Zmiany w art. 22 odnośnie wykonawcy testamentu

Zgodnie z art. 986 § 1 kc spadkodawca może w testamencie powołać więcej niż jednego wykonawcę testamentu lub zgodnie z art. 986¹ kc może powołać wykonawcę do sprawowania zarządu oznaczonym składnikiem, lub zgodnie z art. 990¹ kc może powołać wykonawcę do sprawowania zarządu przedmiotem zapisu windykacyjnego, w tym np. przedsiębiorstwem. Projektowana norma art. 22 Ustawy nie reguluje kwestii ewentualnego trybu postępowania w przypadku powołania większej ilości wykonawców testamentu. Nie zawiera również odesłania do art. 9 projektu Ustawy, co skutkuje niższymi wymaganiami co do osoby wykonawcy testamentu wykonującego prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego niż co do osoby zarządcy powołanego w trybie art. 11 i 12 Ustawy. W przypadku gdy spośród większej liczby wykonawców jeden z nich przyjmuje prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego niezbędne jest spisanie protokołu, który zawiera dane analogiczne jak protokół powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego. Z tego względu niezbędne jest odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 92b Ustawy - prawo o notariacie.

Z powyższych względów ZG SNRP proponuje nadanie art. 22 poniższego brzmienia:

„1. Jeżeli przedsiębiorstwo wchodzi w skład spadku lub jest przedmiotem zapisu windykacyjnego, a przedsiębiorca nie powołał zarządcy sukcesyjnego, wykonawcy testamentu powołanemu w testamencie do zarządu tym przedsiębiorstwem przysługują prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego, jeżeli wyrazi on na to zgodę przed notariuszem albo sądem. Art. 9 Ustawy stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku powołania więcej niż jednego wykonawcy do zarządu przedsiębiorstwem wchodzącym w skład spadku albo stanowiącym przedmiot zapisu windykacyjnego, powinni oni do protokołu złożyć zgodne oświadczenie, który z nich przyjmuje prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego. Do protokołu spisanego przez notariusza art. 92b § 2 Ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie stosuje się odpowiednio.

3. Informację o przyjęciu przez wykonawcę testamentu praw i obowiązków zarządcy sukcesyjnego notariusz albo sąd zgłasza do CEIDG, nie później niż w następnym dniu roboczym po wyrażeniu zgody przez wykonawcę testamentu, za pośrednictwem formularza elektronicznego dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub za pośrednictwem innego zintegrowanego z CEIDG, systemu informatycznego. Od chwili wpisu do CEIDG, wykonawca staje się zarządcą sukcesyjnym.

4. W przypadku gdy został ustanowiony zarząd sukcesyjny, prawo wykonawcy testamentu do sprawowania zarządu spadkiem nie obejmuje przedsiębiorstwa.”

7) Zmiana w art.24 ust. 3 Ustawy

W art. 24 ust. 3 nadać poniższe brzmienie

„3. Po dniu, w którym postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub stwierdzeniu nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego stało się prawomocne albo zarejestrowany został akt poświadczenia dziedziczenia, albo wydane zostało europejskie poświadczenie spadkowe, czynności o których mowa w art. 23 ust. 1 i 2, może dokonywać wyłącznie następca prawny przedsiębiorcy lub małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku.”

Proponowana zmiana – analogicznie jak proponowana powyżej zmiana art. 20 ust. 1 pkt 2 - stanowi uzupełnienie przepisu o przypadek gdy sąd wydając postanowienie częściowe w trybie art. 677 § 3 kpc stwierdzi nabycie całości przedsiębiorstwa w spadku przez jednego zapisobiercę windykacyjnego oraz korektę odwołującą się do zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, gdyż tylko wówczas ma on skutki prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (por. art. 95j pr.not.), a ponadto uzupełnienie przepisu o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego.

8) Propozycje zmian w Ustawie odnośnie art. 47 wprowadzającego zmiany do Ustawy prawo o notariacie

Powołanie i odwołanie zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy poprzedzone jest spisaniem odpowiedniego protokołu, a następnie podlega zgłoszeniu do CEIDG, dokonywanemu przez notariusza lub sąd. Projektowana regulacja konstrukcyjnie zbliżona jest do instytucji aktu poświadczenia dziedziczenia, poprzedzonego spisaniem protokołu dziedziczenia, a następnie zarejestrowanego w Rejestrze Spadkowym.

Projektowane rozwiązanie jest jak najbardziej uzasadnione. Jednakże art. 47 Ustawy wprowadzający zmiany do Ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie nie zawiera pełnej regulacji w tym zakresie. Pomimo, że w projektowanym art. 92a Ustawy prawo o notariacie wyraźnie oddzielono akt notarialny obejmujący akt powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego od poprzedzającego go protokołu, to brak jakiegokolwiek przepisu regulującego wymogi formalne samego aktu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego. Proponowane przez ZG SNRP zmiany ustawy prawo o notariacie nie stanowią merytorycznych zmian rozwiązań przyjętych w projekcie Ustawy, a jedynie stanowią ich uzupełnienie o regulacje dotyczące formalnych warunków sporządzania samego aktu powołania albo odwołania zarządcy

sukcesyjnego. Zaproponowane przez ZG SNRP zmiany konstrukcyjne są zbliżone do wydawania przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia.

Podkreślenia wymaga fakt, że notariusz sporządzi akt powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego po dokonaniu merytorycznej oceny oświadczeń złożonych w poprzedzającym go protokole i załączonych do niego dokumentów. Wstępna kontrola w tym zakresie dokonana przez notariusza, jako bezstronną osobę zaufania publicznego, znacząco wpłynie na wzrost bezpieczeństwa obrotu i pozwoli wyeliminować ujawnianie w CEIDG zarządów sukcesyjnych powoływanych niezgodnie z przepisami, albo wykreślenia z CEIDG zarządów sukcesyjnych odwoływanych niezgodnie z przepisami.

Ponadto w zaproponowanych przez ZG SNRP zmianach Ustawy prawo o notariacie:

a) skonkretyzowano niedookreślone pojęcie „dane kontaktowe” użyte w projektowanych: art. 92b § 2 pkt 5 i art. 92c § 2 pkt 2 Ustawy prawo o notariacie (w proponowanym przez ZG SNRP brzmieniu są to odpowiednio: art. 92b § 2 pkt 5 i art. 92d § 2 pkt 2), zastępując je zwrotem: „adresu do doręczeń oraz adresu poczty elektronicznej”; pojęcie „dane kontaktowe” w żaden sposób nie wskazuje czy wystarczy podać numer telefonu, adres e-mail lub adres do doręczeń; mając na uwadze jednolitość praktyki w tym zakresie oraz doniosłość roli zarządcy sukcesyjnego w obrocie, za niezbędne uznać należy wskazanie jako minimum adresu do doręczeń oraz adresu poczty elektronicznej;

b) wprowadzono zmianę redakcyjno-porządkową w projektowanych: art. 92b § 3 pkt 2 i art. 92c § 3 Ustawy prawo o notariacie (w proponowanym przez ZG SNRP brzmieniu są to odpowiednio: art. 92b § 3 pkt 2 i art. 92d § 3); informacje same w sobie nie mogą stanowić załącznika do dokumentu jakim jest akt notarialny; załącznikiem takim może być dokument obejmujący odpowiednie dane; zmiana ta konstrukcyjnie nawiązuje do obowiązującej na gruncie prawa cywilnego definicji dokumentu zawartej w art. 77³ kodeksu cywilnego.

Mając na uwadze powyższe argumenty ZG SNRP proponuje nadać art. 47 Ustawy poniższe brzmienie:

Art. 47. W Ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1796, z późn. zm.¹⁾) po art. 92 dodaje się art. 92a – 92d w brzmieniu:

„Art. 92a. Przed sporządzeniem aktu notarialnego obejmującego akt powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w Ustawie z dnia ... o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. ...), notariusz spisuje protokół powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2175 i 2261.

Art. 92b. § 1. Przystępując do spisania protokołu, o którym mowa w art. 92a, notariusz poucza osoby biorące udział w spisywaniu protokołu o obowiązku ujawnienia wszelkich okoliczności objętych treścią protokołu oraz o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

§ 2. W protokole powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego zamieszcza się w szczególności:

- 1) oświadczenie o powołaniu zarządcy sukcesyjnego złożone przez:
 - a) osobę, która przyjęła spadek i uzyskała zgodę wszystkich pozostałych, znanych jej spadkobierców, a jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy składniki przedsiębiorstwa były objęte majątkiem wspólnym małżonków, także małżonka przedsiębiorcy, chyba że otwarto testament, w którym uczyniony został zapis windykacyjny, którego przedmiotem jest przedsiębiorstwo, albo
 - b) małżonka przedsiębiorcy, jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy składniki przedsiębiorstwa były objęte majątkiem wspólnym małżonków, w przypadku gdy uzyskał on zgodę wszystkich znanych mu spadkobierców przedsiębiorcy albo zapisobiercy windykacyjnego, albo
 - c) osobę, która przyjęła zapis windykacyjny i uzyskała zgodę małżonka przedsiębiorcy, jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy składniki przedsiębiorstwa były objęte majątkiem wspólnym małżonków – w przypadku gdy przedsiębiorstwo jest przedmiotem zapisu windykacyjnego;
- 2) oświadczenie o wymaganej zgodnie z pkt 1 zgodzie innych osób;
- 3) oświadczenie o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi;
- 4) oświadczenie o firmie spadkodawcy, wpisanej do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz numerze identyfikacji podatkowej (NIP) spadkodawcy;
- 5) wskazanie zarządcy sukcesyjnego poprzez podanie jego imienia i nazwiska, numeru PESEL, adresu do doręczeń oraz adresu poczty elektronicznej ;
- 6) oświadczenie zarządcy sukcesyjnego o wyrażeniu zgody na pełnienie tej funkcji, chyba że oświadczenie to zostało załączone do protokołu;
- 7) oświadczenie zarządcy sukcesyjnego w przedmiocie skazania go prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Ustawy z dnia 6 września 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244) oraz w art. 587, art. 590 i w art. 591 ustawy z dnia 15 września

2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, z późn. zm.²⁾), chyba że oświadczenie to zostało załączone do protokołu;

- 8) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

§ 3. Do protokołu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego notariusz załącza w szczególności:

- 1) odpis aktu zgonu spadkodawcy;
- 2) dokumenty obejmujące inne dane wymagane we wniosku o wpis lub zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Art. 92c § 1. Niezwłocznie po spisaniu protokołu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego notariusz sporządza akt powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli nie ma wątpliwości, że przesłanki co do powołania lub odwołania zarządcy sukcesyjnego zostały spełnione.

§ 2. Akt powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko i imiona rodziców spadkodawcy,
- 2) firmę spadkodawcy, numer identyfikacji podatkowej spadkodawcy oraz miejsce głównego wykonywania działalności, wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- 3) imię i nazwisko oraz imiona rodziców osoby, która powołała lub odwołała zarządcę sukcesyjnego,
- 4) imię i nazwisko, imiona rodziców, numer PESEL zarządcy sukcesyjnego oraz jego adres do doręczeń i adres poczty elektronicznej,
- 5) datę oraz numer repertorium A protokołu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego,
- 6) podpis notariusza,
- 7) adnotację o zgłoszeniu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego do CEIDG zgodnie z art. 11 ust. 5 Ustawy z dnia o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.

§ 3. Do aktu powołania lub odwołania zarządcy sukcesyjnego art. 92 § 1 pkt 7 i 8 nie stosuje się.

Art. 92d. § 1. Zarządca sukcesyjny składa przed notariuszem do protokołu oświadczenie o rezygnacji z tej funkcji.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 996, 2255 i 2260.

§ 2. W protokole rezygnacji zarządcy sukcesyjnego z tej funkcji zamieszcza się w szczególności:

- 1) oświadczenie o firmie spadkodawcy, wpisanej do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, w której działa zarządca sukcesyjny oraz numerze identyfikacji podatkowej (NIP) spadkodawcy;
- 2) wskazanie zarządcy sukcesyjnego poprzez podanie jego imienia i nazwiska, numeru PESEL oraz danych kontaktowych;
- 3) oświadczenie zarządcy sukcesyjnego o rezygnacji z tej funkcji;
- 4) wskazanie znanych osobie, o której mowa w pkt 3, spadkobierców lub małżonka spadkodawcy, niebędącego spadkobiercą, jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy składniki przedsiębiorstwa były objęte majątkiem wspólnym małżonków lub zapisobiercy windykacyjnego, w przypadku gdy przedmiotem zapisu windykacyjnego jest przedsiębiorstwo;
- 5) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

§ 3. Do protokołu rezygnacji zarządcy sukcesyjnego notariusz załącza dokumenty obejmujące inne dane wymagane we wniosku o wykreślenie zarządcy sukcesyjnego z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

§ 4. O złożeniu oświadczenia o rezygnacji zarządcy sukcesyjnego z tej funkcji notariusz niezwłocznie zawiadamia osoby, o których mowa w § 2 pkt 4.”.

Ponadto ZG SNRP pragnie podkreślić, że w oparciu o przedstawiony projekt Ustawy trudno w sposób merytoryczny odnieść się do kwestii dokonywanego przez notariusza „zgłoszenia w CEIDG”. Nie kwestionując samej konstrukcji prawnej w tym zakresie i roli notariusza jako osoby zaufania publicznego, gwarantującej niezwłoczne przekazywanie danych o dokonanych czynnościach do CEIDG, należy wskazać, że przedstawiony projekt Ustawy nie reguluje tej kwestii w sposób wystarczający. Można jedynie domniemywać, że czynność notariusza odnośnie odpowiedniego wpisu w CEIDG będzie czynnością analogiczną do składanych przez notariuszy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wniosków wieczystoksięgowych. W ocenie ZG SNRP w przepisach Ustawy należałoby tę kwestię uregulować w sposób jednoznaczny.

Należy ponadto rozważyć zasadność wprowadzonych przez Ustawę pojęć „następcy prawnego przedsiębiorcy” i „pierwotnego następcy prawnego przedsiębiorcy”. Art. 925 k.c. stanowi kto (spadkobierca) i kiedy (z chwilą otwarcia spadku) nabywa spadek. Natomiast w art. 1052 i następnym kodeksu cywilnego ustawodawca zdefiniował osobę, która od spadkobiercy spadek nabywa jako „nabywcę spadku”. Odróżnienie „pierwotnego następcy prawnego przedsiębiorcy” od „następcy prawnego przedsiębiorcy” razi w tym wypadku sztucznością i pojęcia te mogą być

zastąpione przez pojęcia dotychczas funkcjonujące na gruncie prawa spadkowego (spadkobierca, zapisobierca windykacyjny, nabywca spadku).

W wypadku gdyby Projektodawca pomimo podniesionych powyżej argumentów nie zrezygnował z wprowadzenia w Ustawie pojęcia „pierwotny następca prawny przedsiębiorcy”, koniecznym byłoby skorygowanie art. 3 pkt 7 Ustawy poprzez nadanie mu poniższego brzmienia:

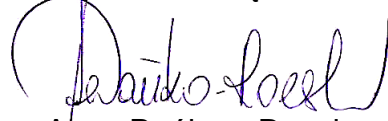
„7) pierwotny następca prawny przedsiębiorcy – osoba, która zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku albo przedmiotu zapisu windykacyjnego, albo zgodnie z zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia bądź europejskim poświadczeniem spadkowym, nabyła przedsiębiorstwo w spadku na podstawie powołania do spadku z ustawy albo z testamentu albo na podstawie zapisu windykacyjnego;”.

Podsumowując zaproponowane zmiany, ZG SNRP pragnie wskazać, że projekt Ustawy wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu i wpisuje się w ogólną potrzebę uregulowania kwestii związanych z zabezpieczeniem przedsiębiorstwa prowadzonego przez osobę fizyczną w przypadku jej śmierci, do momentu, gdy spadkobiercy uregulują definitywnie swoje sprawy spadkowe w zakresie wchodzącego w skład spadku przedsiębiorstwa. Jako praktycy i osoby, które będą bezpośrednio stosowały przepisy Ustawy podkreślamy, że podane przez nas uwagi są istotnymi dla funkcjonowania Ustawy w porządku prawnym RP.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

W imieniu Zarządu Głównego

Anna Dańko – Roesler

Prezes Stowarzyszenia Notariuszy RP